

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Διεύθυνση: Rue des Petits Carmes 6, B-1000, Bruxelles

Τηλέφωνο: +322-5455506, Fax: +322-5455508, e-mail: ecocom-brussels@mfa.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ αριθ. 75
21/11-30/11/2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

1. Αναμενόμενη αύξηση των κρατικών εσόδων λόγω μείωσης των πλασματικών επιτοκίων	σελ. 2
2. Οι βελγικές επιχειρήσεις «καταρρέουν» υπό το βάρος φορολογικών και εργοδοτικών επιβαρύνσεων	σελ. 2
3. Πρώτη, έπειτα από διετία, μείωση της «επίσημης» ανεργίας στο Βέλγιο	σελ. 3
4. Ελαφρά πτώση του επιπέδου καταναλωτικής και ελαφρά πρόοδος του επιπέδου επιχειρηματικής εμπιστοσύνης το Νοέμβριο	σελ. 3
5. Το Βέλγιο εμφανίζεται εξαιρετικά ανταγωνιστικό στον κλάδο της χημικής βιομηχανίας	σελ. 4
6. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, επιχειρηματικές ειδήσεις	σελ. 5
7. Επεξεργασία κυβερνητικού προγράμματος στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	σελ. 6
8. Υψηλό επίπεδο κοινωνικών δαπανών στο Βέλγιο	σελ. 6
9. Το επιτόκιο βελγικού δημόσιου δανεισμού σε επίπεδα κάτω του 1%	σελ. 7
10. Αξιολόγηση βελγικού σχεδίου προϋπολογισμού από την Ευρ. Επιτροπή	σελ. 7

1. Αναμενόμενη αύξηση των κρατικών εσόδων λόγω μείωσης των πλασματικών επιτοκίων

Σε συνέχεια σχετικής αναφοράς μας σε άρθρο 2 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 71, σχετικά με την δραστική μείωση των πλασματικών επιτοκίων που πρόκειται να σημειωθεί κατά το προσεχές φορολογικό έτος, ο βελγικός οικονομικός Τύπος σημείωσε στις 21 Νοεμβρίου ότι η βελγική ομοσπονδιακή κυβέρνηση έχει αναθεωρήσει προς τα επάνω το συνολικό όφελος για τα κρατικά ταμεία εξαιτίας της εν λόγω μείωσης, συγκεκριμένα στα 744,8 εκατ. € για το προσεχές έτος, αντί 235 εκατ. € που το είχε εκτιμήσει στα μέσα Οκτωβρίου. Θυμίζουμε ότι η μεγάλη πτώση των επιτοκίων δανεισμού του βελγικού δημοσίου στην διάρκεια της φετινής χρονιάς πρόκειται να επιφέρει δραστική μείωση των πλασματικών επιτοκίων κατά το προσεχές φορολογικό έτος, καθώς το επιτόκιο του βελγικού δεκαετούς ομολόγου αποτελεί την βάση προσδιορισμού των πλασματικών επιτοκίων. Θυμίζουμε εξάλλου ότι το σύστημα των πλασματικών τόκων δίνει την δυνατότητα στις βελγικές επιχειρήσεις να μειώνουν την ετήσια φορολογική τους βάση υπολογίζοντας μία «πλασματική» δαπάνη τόκων στο συνολικό ποσόν ιδίων κεφαλαίων τους.

Με βάση τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί στο νομοσχέδιο του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού του 2015, το γενικό πλασματικό επιτόκιο του χρόνου (φορολογικό έτος 2016) θα ανέλθει σε 1,63% από 2,63% κατά την φετινή φορολογική χρήση (φορολογικό έτος 2015), ενώ το ειδικό πλασματικό επιτόκιο που εφαρμόζεται για τις φορολογικές εκπτώσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα ανέλθει σε 2,13%, έναντι 3,13% κατά το φορολογικό έτος 2015. Τούτο σημαίνει πρακτικά ότι οι βελγικές επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν μείωση της σχετικής φορολογικής έκπτωσης από την φορολογητέα τους ύλη¹.

Μεγάλοι βελγικοί επιχειρηματικοί φορείς όπως η Agoria (η βελγική ομοσπονδία επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας), αλλά και παλαιότερα η FEB (η βελγική Ομοσπονδία

Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων, ήτοι ο μεγαλύτερος εργοδοτικός σύνδεσμος του Βελγίου) έχουν ζητήσει έστω μέρος του ανωτέρω κονδυλίου ύψους 744,8 εκατ. € που θα εμφανιστεί ως πρόσθετο κρατικό έσοδο του χρόνου, να επιστραφεί στις επιχειρήσεις υπό μορφή μέτρων στήριξης και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας (μεταξύ αυτών για χρηματοδότηση ενός πιο ευνοϊκού για τις επιχειρήσεις συστήματος αποσβέσεων των επενδύσεων). Όπως εξάλλου επισήμανε η Ένωση Επιχειρήσεων Βαλλονίας (Union Wallonne des Entreprises - UWE), το βασικό πρόβλημα του φορολογικού καθεστώτος των εταιρειών στο Βέλγιο είναι ο υψηλότατος ονομαστικός συντελεστής φορολόγησης των εταιρικών κερδών (στο 33%), προς την μείωση του οποίου θα πρέπει να κινηθεί η κυβέρνηση, και όχι τόσο οι διακυμάνσεις των πλασματικών επιτοκίων, οι οποίες εν πολλοίς οφείλονται στις διακυμάνσεις της οικονομικής συγκυρίας.

Από πλευράς ομοσπονδιακής κυβέρνησης, και συγκεκριμένα γραφείου του πρωθυπουργού Michel, η αναμενόμενη μείωση των πλασματικών επιτοκίων οφείλεται καθαρά στις κρατούσες σήμερα συνθήκες της αγοράς (εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα επιτοκίων), ενώ η αναθεωρηθείσα προς τα επάνω πρόσθετη επιβάρυνση των επιχειρήσεων –υπό την μορφή μείωσης της εφαρμοζόμενης φορολογικής έκπτωσης– πρόκειται να αντισταθμιστεί πλήρως, τόσο από τα αποφασισθέντα μέτρα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, όσο και –κυρίως– από το μέτρο της χρονικής μετάθεσης της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών, το οποίο σύμφωνα με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, αναμένεται να αποφέρει οικονομικά οφέλη ύψους 1,3 δις. € από το 2015, ενώ το 2016 τα συνολικά αθροιστικά οφέλη για τις επιχειρήσεις από την εφαρμογή του μέτρου εκτιμώνται από την κυβέρνηση σε μεταξύ 2,5 και 2,6 δις. €.

2. Οι βελγικές επιχειρήσεις «καταρρέουν» υπό το βάρος φορολογικών και εργοδοτικών επιβαρύνσεων

Ιδιαίτερη αναφορά επιφύλαξε στις 21 Νοεμβρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος στα αποτελέσματα ετήσιας έκθεσης της

¹ Βλ. σχετικές επισημάνσεις μας σε άρθρο 2 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 71.

Παγκόσμιας Τράπεζας και της εταιρείας συμβούλων Pricewaterhouse Coopers (PwC)², σύμφωνα με την οποία οι φορολογικές και εργοδοτικές επιβαρύνσεις αντιστοιχούν στο 57,8% του κύκλου εργασιών των βελγικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την έκθεση, μόνον τα φορολογικά καθεστώτα χωρών όπως οι Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία πλήττουν περισσότερο από ότι στο Βέλγιο τις επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της ευρωζώνης. Όπως σημειώνεται στα οικονομικά δημοσιεύματα, η αύξηση του συνολικού φορολογικού βάρους στο Βέλγιο υπήρξε σχετικά χαμηλή σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά (+0,3%), ωστόσο αρκεί ώστε να διατηρήσει την χώρα μεταξύ εκείνων με τα πλέον «βαριά» φορολογικά καθεστώτα στην Ευρώπη. Σημειωτέον ότι στο συνολικό φορολογικό βάρος των επιχειρήσεων με βάση την εν λόγω έκθεση περιλαμβάνονται τόσο η φορολογία των εταιρικών κερδών, όσο και οι εργοδοτικές εισφορές, αλλά και σειρά άλλων μικρότερων φορολογικών επιβαρύνσεων που πληρώνουν οι επιχειρήσεις. Η έκθεση αναφέρει ότι ο μέσος όρος του συνολικού φορολογικού βάρους των επιχειρήσεων σε επίπεδο Ε.Ε. ανέρχεται στο 41% του κύκλου εργασιών³, ενώ ο βελγικός οικονομικός Τύπος κάνει ξεχωριστή μνεία στα αντίστοιχα ποσοστά φορολογικού βάρους σε ανταγωνίστριες του Βελγίου χώρες, και συγκεκριμένα στην Ολλανδία (39%) και στην Βρετανία (33,7%) που παρουσιάζουν καλύτερες επιδόσεις, καθώς και στις Γαλλία (66,6%), Ιταλία (65,4%) και Ισπανία (58,2%) που έχουν χειρότερες επιδόσεις από το Βέλγιο. Ο οικονομικός Τύπος διευκρινίζει ότι ο κύριος όγκος του συνολικού βάρους για τις επιχειρήσεις προέρχεται από τις εργοδοτικές εισφορές.

² Πρόκειται για την έκθεση "Paying Taxes 2015".

³ Ποσοστό που επηρεάζεται ωστόσο αρνητικά από τα καθεστώτα εξαιρετικά χαμηλών φορολογικών και εργοδοτικών επιβαρύνσεων που εφαρμόζουν ορισμένες χώρες της Ανατ. Ευρώπης, όπως διευκρινίζει ο οικονομικός Τύπος.

3. Πρώτη, έπειτα από διατία, μείωση της «επίσημης» ανεργίας στο Βέλγιο

Σύμφωνα με δημοσιευθέντα στοιχεία του ONEM (του Εθνικού Γραφείου Απασχόλησης - Office National de l'Emploi), ο αριθμός των επισήμως ανέργων (ήτοι εκείνων που βρίσκονται σε καθεστώς ολικής ανεργίας, λαμβάνουν σχετικό επίδομα και αναζητούν εργασία) μειώθηκε στο τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους κατά 0,3% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2013⁴. Σύμφωνα με το ONEM, πρόκειται για την πρώτη «επίσημη» πτώση της ανεργίας από το τελευταίο τρίμηνο του 2012. Η πτώση της επίσημης ανεργίας κατά το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους – πάντοτε σε σύγκριση με αντίστοιχο τρίμηνο του 2013- υπήρξε ιδιαίτερα έντονη στην Βαλλονία (-2,1%), ενώ στις Βρυξέλλες ανήλθε σε -1,4%. Αντιθέτως, το ONEM σημειώνει ότι η ανεργία στην Φλάνδρα σημείωσε άνοδο κατά 2,4%. Πτώση σημείωσε το επίπεδο επίσημης ανεργίας στις πληθυσμιακές κατηγορίες των νέων (-10,5%), καθώς και των ατόμων ηλικιών κάτω των 50 ετών (-1,3%), ενώ αντιθέτως η ανεργία των ηλικιακών ομάδων άνω των 50 ετών αυξήθηκε κατά 7%.

4. Ελαφρά πτώση του επιπέδου καταναλωτικής και ελαφρά πρόοδος του επιπέδου επιχειρηματικής εμπιστοσύνης το Νοέμβριο

Τα πρόσφατα (20.11) δημοσιευθέντα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου (BNB) έδειξαν νέα ελαφρά πτώση του επιπέδου καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο Βέλγιο το Νοέμβριο, στις -14 μονάδες, έναντι -12 μονάδων τον Οκτώβριο. Σημειωτέον ότι πρόκειται για την πέμπτη διαδοχική πτώση του επιπέδου καταναλωτικής εμπιστοσύνης από τον μήνα Ιούνιο. Το επίπεδο καταναλωτικής εμπιστοσύνης έχει φθάσει το κατώτατο σημείο του στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών. Οι Βέλγοι καταναλωτές εμφανίστηκαν το Νοέμβριο πολύ περισσότερο απαισιόδοξοι όσον αφορά την γενικότερη μακροοικονομική κατάσταση της χώρας (από τις -9 μονάδες τον Οκτώβριο στις -15 μονάδες το Νοέμβριο), την

⁴ Βλ. και σχετική πρόσφατη αναφορά μας σε άρθρο 7 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 72.

οικονομική τους κατάσταση (από τις -3 μονάδες τον Οκτώβριο στις -6 μονάδες το Νοέμβριο), αλλά και όσον αφορά την ικανότητα των βελγικών νοικοκυριών προς αποταμίευση (από τις -4 μονάδες τον Οκτώβριο στις -8 μονάδες το Νοέμβριο). Αντιθέτως, οι Βέλγοι εμφανίστηκαν περισσότερο αισιόδοξοι σχετικά με τις προοπτικές διαμόρφωσης της ανεργίας (από τις 31 μονάδες τον Οκτώβριο στις 27 μονάδες το Νοέμβριο). Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου, η νέα διολίσθηση του επιπέδου καταναλωτικής εμπιστοσύνης συνδέεται απόλυτα με την ανακοίνωση λήψης διαφόρων μέτρων δημοσιονομικής εξοικονόμησης τόσο από την ομοσπονδιακή, όσο και από τις περιφερειακές κυβερνήσεις της χώρας. Σύμφωνα επίσης με τα μηνιαία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου (BNB), το επίπεδο επιχειρηματικής εμπιστοσύνης τον μήνα Νοέμβριο παρουσίασε εκ νέου ελαφρά πρόοδο, ανερχόμενο στις -6,1 μονάδες έναντι -6,8 μονάδων τον Οκτώβριο. Βελτίωση σημείωσαν οι επιμέρους δείκτες επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στους κλάδους των κατασκευών (από τις -10,7 μονάδες τον Οκτώβριο στις -9,1 μονάδες το Νοέμβριο), της μεταποίησης (από τις -7,9 μονάδες τον Οκτώβριο στις -7,3 μονάδες το Νοέμβριο) και των υπηρεσιών (σε αισιόδοξα πάντοτε επίπεδα), στις 4,5 μονάδες το Νοέμβριο από τις 3 μονάδες τον Οκτώβριο. Αντιθέτως, σημαντική επιδείνωση σημείωσε η επιχειρηματική εμπιστοσύνη στον κλάδο του εμπορίου (από τις -10,7 μονάδες τον Οκτώβριο στις -13,9 μονάδες το Νοέμβριο). Όπως σημειώνει η Κεντρική Τράπεζα, η συνολική συνθετική καμπύλη της οικονομικής συγκυρίας εμφάνισε το Νοέμβριο περαιτέρω βελτίωση, περνώντας στα αισιόδοξα επίπεδα των 0,1 μονάδων, έναντι -0,1 μονάδων τον Οκτώβριο, -0,4 μονάδων τον Σεπτέμβριο και -0,8 μονάδων τον Αύγουστο.

5. Το Βέλγιο εμφανίζεται εξαιρετικά ανταγωνιστικό στον κλάδο της χημικής βιομηχανίας

Κατά τον βελγικό οικονομικό Τύπο, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του βρετανικού γραφείου μελετών Oxford

Economics, το Βέλγιο έχει κατά την τελευταία εικοσαετία κερδίσει μία θέση μεταξύ των τριών πλέον ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών χωρών στον κλάδο της χημικής βιομηχανίας, πίσω από την πρώτη Ολλανδία και μπροστά από την τρίτη Γερμανία (η οποία απώλεσε δύο θέσεις και έπεσε από την κορυφή της κατάταξης μεταξύ του 1992 και του 2012). Το γεγονός αυτό, σύμφωνα με τον βελγικό οικονομικό Τύπο, αποκτά ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι κατά το διάστημα της τελευταίας εικοσαετίας η ευρωπαϊκή χημική βιομηχανία υποφέρει από σαφή επιδείνωση της ανταγωνιστικότητάς της, ενώ ταυτόχρονα η βελγική βιομηχανία στο σύνολό της υποφέρει από σημαντικότερες αυξήσεις των φορολογικών και εργοδοτικών επιβαρύνσεων που χειροτερεύουν το λειτουργικό της κόστος και την ανταγωνιστικότητά της. Κατά τα στοιχεία της έρευνας της Oxford Economics, η ευρωπαϊκή χημική βιομηχανία σήμερα εξαγει μόλις το 26% της παραγωγής της, ενώ από την άλλη πλευρά το μερίδιο των εισαγωγών επί της συνολικής εσωτερικής κατανάλωσης στα κράτη μέλη έχει περάσει από το 13,3% το 2003 στο 18,9% το 2013. Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας, η θετική εξέλιξη της βελγικής χημικής βιομηχανίας οφείλεται ουσιαστικά στην ύπαρξη ευνοϊκού κλίματος για την επιστημονική έρευνα, καθώς και υποδομών υψηλής ποιότητας. Αναφερόμενος στα αποτελέσματα της έρευνας, ο πρόεδρος του CEFIC (ήτοι του ευρωπαϊκού κλαδικού φορέα, European Chemical Industry Council) και του εκτελεστικού συμβουλίου του βελγικού κολοσσού της χημικής βιομηχανίας Solvay, Jean Pierre Clamadiou, επισήμανε ότι όντως η ευρωπαϊκή χημική βιομηχανία έχει απολέσει σημαντικά μερίδια στις διεθνείς αγορές από ανταγωνίστριες χώρες της Ασίας, της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αμερικής, μη λαμβανομένων μάλιστα υπόψη των πρόσθετων αρνητικών επιπτώσεων που έχει προκαλέσει στην ευρωπαϊκή χημική βιομηχανία η ανάπτυξη του σχιστολιθικού αερίου στις ΗΠΑ. Κατά τον κ. Clamadiou, η επανεκκίνηση του χημικού κλάδου στην Ευρώπη απαιτεί την επανασχεδίαση της ενεργειακής πολιτικής με στόχο τις μειώσεις στα σχετικά κόστη, την ενθάρρυνση των

παραγωγικών καινοτόμων επενδύσεων, καθώς και την σταθεροποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον κλάδο. Σύμφωνα με τον κλαδικό φορέα, η απώλεια ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής χημικής βιομηχανίας βλάπτει πρωτίστως τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις και δευτερευόντως τους μεγάλους χημικούς ομίλους, οι οποίοι αναζητούν συνήθως διεξόδους δια του ανοίγματος νέων, αναπτυσσόμενων αγορών.

6. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, επιχειρηματικές ειδήσεις

Η εβδομάδα 17-21 Νοεμβρίου έκλεισε με τον δείκτη BEL 20 του Χρηματιστηρίου Βρυξελλών να βρίσκεται στις 3.235,23 μονάδες, έχοντας σημειώσει αξιόλογη εβδομαδιαία άνοδο της τάξεως του 2,30%, οφειλόμενη κυρίως στο γενικότερο κλίμα ευφορίας που δημιούργησε η οριστικοποίηση του προγράμματος επαναγορών τιτλοποιημένου χρέους της ΕΚΤ. Αξιόλογη άνοδο σε εβδομαδιαία βάση σημείωσε κατά την εν λόγω εβδομάδα η αξία των μετοχών των εταιρειών AB InBev (+4,92%), KBC (+4,17%) και GDF Suez (+1,92%), ενώ σημαντικότερη πτώση σημείωσε η αξία της μετοχής της εταιρείας Solvay (-2,04%). Στο ξεκίνημα της επόμενης εβδομάδας, ο δείκτης BEL 20 συνέχισε την ανοδική του πορεία, ανερχόμενος στις 24.11 στις 3.243,85 μονάδες και επιστρέφοντας –όπως σημείωσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος- στα επίπεδά του, του Ιουνίου 2008. Η εβδομάδα 24-28 Νοεμβρίου έκλεισε με τον δείκτη BEL 20 να βρίσκεται στις 3.287,91 μονάδες, έχοντας σημειώσει εβδομαδιαία άνοδο της τάξεως του 1,63%, οφειλόμενη στην αξιόλογη εβδομαδιαία άνοδο της αξίας των μετοχών των εταιρειών GDF Suez (+5,29%), KBC (+2,64%) και UCB (+3,49%), αλλά και την άνοδο σε ιστορικά υψηλά επίπεδα της μετοχής της ζυθοποιίας AB InBev, ενώ σημαντικότερη εβδομαδιαία πτώση σημείωσε η αξία της μετοχής του ομίλου Colruyt (-4,86%).

Όπως ανέφερε ο βελγικός οικονομικός Τύπος στις 26 Νοεμβρίου, η βελγική startup επιχείρηση από την Αμβέρσα Neoscores, έπειτα από την τιμητική διάκριση που είχε λάβει πέρσι σε εγχώριο επίπεδο από τα φλαμανδικά επιμελητήρια (VOKA), έλαβε

ανάλογη διάκριση σε παγκόσμιο επίπεδο. Συγκεκριμένα, η φλαμανδική επιχείρηση ανακηρύχθηκε ως η δεύτερη πλέον υποσχόμενη startup στον κόσμο, στο πλαίσιο του Startup Nations Summit που έλαβε χώρα στην Σεούλ, στο διάστημα 23-25 Νοεμβρίου. Η Neoscores, η οποία επιλέχθηκε μεταξύ 45 διαγωνιζόμενων επιχειρήσεων, ειδικεύεται στην δημιουργία ψηφιακών εκδόσεων για μουσικές παρτιτούρες.

Σύμφωνα επίσης με οικονομικά δημοσιεύματα της 26^{ης} Νοεμβρίου, δύο θυγατρικές επιχειρήσεις του ομίλου των βελγικών σιδηροδρόμων (SNCB), οι Eurostation (σχεδιασμός σταθμών) και Transurb-Technirail (τεχνική μελετητική και κατασκευαστική) υπέγραψαν στις 19 Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες συμβόλαιο αξίας 47,5 εκατ. € με την κυβέρνηση της Τζαμάικα για σχεδιασμό και κατασκευή κόμβου λεωφορειακών σταθμών στην περιοχή του Portmore. Σημειωτέον ότι η τελετή υπογραφής του συμβολαίου έλαβε χώρα υπό την αιγίδα του Βέλγου ομοσπονδιακού ΥΠΕΞ κ. Reynders, το δε έργο αναμένεται να παραδοθεί προς τα τέλη του 2016.

Σύμφωνα επίσης με τον βελγικό οικονομικό Τύπο και με βάση στοιχεία που δημοσίευσε στις 26.11 η βελγική ομοσπονδία διαχειριστών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Synergrid), κατά τον μήνα Σεπτέμβριο 2014 το Βέλγιο εισήγαγε το 32,9% της συνολικής του κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, γεγονός που οφείλεται πρωτίστως στην μη διαθεσιμότητα τριών πυρηνικών αντιδραστήρων⁵. Η δε ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που εισήχθη, συνολικού ύψους 2.076 GWh, αποτέλεσε κατά την Synergrid ιστορικά υψηλό επίπεδο σε απόλυτα μεγέθη. Από την άλλη πλευρά, η κατανάλωση φυσικού αερίου από τους βελγικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τον παρελθόντα Σεπτέμβριο σημείωσε άνοδο κατά 47% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2013, οφειλόμενη επίσης στην ως άνω αδράνεια των τριών πυρηνικών αντιδραστήρων. Η Synergrid σημειώνει ότι κατά το τρίτο τρίμηνο του

⁵ Βλ. και παλαιότερες σχετικές αναφορές μας με πλέον πρόσφατες εκκείνες του άρθρου 6 και της υποσημείωσης 11 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 74.

τρέχοντος έτους η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανήλθε σε επίπεδα ανεπανάληπτα από το πρώτο τρίμηνο του 2013, ενώ η συνολική κατανάλωση στην διάρκεια του πρώτου εννεάμηνου του τρέχοντος έτους έχει αυξηθεί κατά 1% σε σύγκριση με το εννεάμηνο του 2013, με την αύξηση να συνδέεται ενδεχομένως με μία ελαφρά ανάκαμψη της βελγικής οικονομίας και της βιομηχανικής παραγωγής.

Όπως σημείωσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος στις 28 Νοεμβρίου, η διοίκηση του αεροδρομίου του Charleroi αποφάσισε ομόφωνα να ασκήσει έφεση έναντι της πρόσφατης απόφασης της Ευρ. Επιτροπής κατά των ενισχύσεων που είχαν παρασχεθεί από την περιφερειακή κυβέρνηση της Βαλλονίας στο αεροδρόμιο, συνολικού ύψους πλησίον των 100 εκατ. € από το έτος 2001. Με βάση την ανωτέρω απόφαση της Ευρ. Επιτροπής, το αεροδρόμιο του Charleroi θα πρέπει να επιστρέψει κονδύλια ύψους 6 εκατ. € στην περιφέρεια της Βαλλονίας⁶. Η διοίκηση του αεροδρομίου μελετά περαιτέρω τις λεπτομέρειες που αφορούν την άσκηση της έφεσης, ενώ σημειώτεον ότι μάλλον σκεπτικιστική στάση ως προς την σκοπιμότητα της έφεσης φαίνεται να τηρεί η κυβέρνηση της περιφέρειας.

7. Επεξεργασία κυβερνητικού προγράμματος στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Ο βελγικός οικονομικός Τύπος αναφέρθηκε στα τέλη Νοεμβρίου στην επεξεργασία ειδικού προγράμματος, από τον αρμόδιο ομοσπονδιακό Υπουργό Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Αυτοαπασχολούμενων, Willy Borsus, με σκοπό την στήριξη των μικρομεσαίων βελγικών επιχειρήσεων, με τίτλο "PME 3.0". Το εν λόγω υπό κατάρτιση πρόγραμμα περιλαμβάνει μέτρα τόνωσης της ανταγωνιστικότητας που θα προέλθουν κυρίως από την μείωση του μισθολογικού μειονεκτήματος του Βελγίου σε σύγκριση με τις γειτονικές ανταγωνίστριές του χώρες βασικά μέσω της υλοποίησης του μέτρου καθυστέρησης της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών, μέτρα

⁶ Βλ. και σχετική αναφορά μας σε άρθρο 3 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 70.

τόνωσης της χρηματοδότησης προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις κυρίως μέσω της βελτίωσης των μέσων περιόδων αποπληρωμής των κυβερνητικών οφειλών προς τις επιχειρήσεις, μέτρα απλοποίησης των διοικητικών διαδικασιών και μείωσης του σχετιζόμενου με αυτές κόστους για τις επιχειρήσεις, και τέλος μέτρα αναδιάρθρωσης του καθεστώτος συντάξεων κυρίως δια της εξάλειψης των διαφορών στα συνταξιοδοτικά καθεστώτα μεταξύ μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων.

8. Υψηλό επίπεδο κοινωνικών δαπανών στο Βέλγιο

Ο βελγικός οικονομικός Τύπος αναφέρθηκε στα τέλη Νοεμβρίου σε πρόσφατα δημοσιευθείσα έρευνα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιες δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης και συντάξεων στο Βέλγιο αντιπροσωπεύουν το 30,7% του βελγικού ΑΕΠ το 2014. Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, μόνον στις Γαλλία και Φινλανδία οι δημόσιες κοινωνικές δαπάνες υπερβαίνουν το ανωτέρω βελγικό ποσοστό, ανερχόμενες σε 31,9% και 31% των ΑΕΠ των αντίστοιχων χωρών. Κατά τον ΟΟΣΑ, οι πλέον ισχυρές αυξήσεις των κοινωνικών δαπανών σε σύγκριση με την εποχή προ της διεθνούς οικονομικής κρίσης (το έτος 2007) έχουν συμβεί στην Φινλανδία (+7,4 ποσοστιαίες του ΑΕΠ μονάδες), στην Ισπανία (+5,4 μονάδες), στο Βέλγιο (+5,3 μονάδες) και στην Γαλλία (+3,4 μονάδες).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, οι κρατικές δαπάνες συντάξεων στο Βέλγιο αντιπροσώπευαν το 10,2% του ΑΕΠ, ενώ εκείνες της υγειονομικής ασφάλισης και περίθαλψης το 8% του ΑΕΠ (με βάση στοιχεία του 2012). Τέλος, η έρευνα του ΟΟΣΑ αποκαλύπτει ότι σε πολλές χώρες, μεταξύ των οποίων οι Γερμανία, Καναδάς, Ελλάδα, Ιρλανδία, Εσθονία και Βρετανία, το επίπεδο των δημοσίων κοινωνικών δαπανών έχει μειωθεί αισθητά ως ποσοστό του ΑΕΠ σε σύγκριση με την εποχή κορύφωσης της διεθνούς οικονομικής κρίσης, το έτος 2009.

9. Το επιτόκιο βελγικού δημόσιου δανεισμού σε επίπεδα κάτω του 1%

Προς τα τέλη Νοεμβρίου, το επιτόκιο του δεκαετούς βελγικού ομολόγου στις διεθνείς αγορές –όπως και των τίτλων δημόσιου δανεισμού άλλων χωρών της ευρωζώνης- ακολούθησε εξαιρετικά πτωτική πορεία, φθάνοντας το επίπεδο του 1% στις 25 Νοεμβρίου. Σύμφωνα με τα οικονομικά δημοσιεύματα, αποκλειστικά υπεύθυνη για την πτωτική πορεία των επιτοκίων δημόσιου δανεισμού είναι η νομισματική πολιτική που ακολουθεί τους τελευταίους μήνες η ΕΚΤ, και ιδιαίτερα η οριστικοποίηση και εκκίνηση του προγράμματος επαναγορών τιτλοποιημένου χρέους και εγγυημένων τίτλων του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η παράλληλη χορήγηση δανείων αναχρηματοδότησης του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Περαιτέρω, οι πρόσφατες δηλώσεις –στις 21 Νοεμβρίου- του προέδρου της ΕΚΤ κ. Draghi περί πιθανότατης εκκίνησης ανάλογου προγράμματος εκτεταμένων αγορών τίτλων κρατικού χρέους (ομολόγων) από την ΕΚΤ στο εγγύς μέλλον, εφ' όσον τούτο απαιτείται ιδιαίτερα προς αντιμετώπιση του κινδύνου αποπληθωρισμού, ως μέρος των μη συμβατικών μέτρων που προτίθεται να λάβει η ΕΚΤ, πυροδότησε επιπρόσθετα την καθοδική κίνηση των επιτοκίων δημόσιου δανεισμού της ευρωζώνης, σε ανεπανάληπτα χαμηλά ιστορικά επίπεδα. Το επιτόκιο του βελγικού δεκαετούς ομολόγου, πέρασε στις 26 Νοεμβρίου, για πρώτη φορά στην ιστορία του, κάτω από το κατώφλι του 1%, ανερχόμενο σε 0,988%. Την Παρασκευή 28 Νοεμβρίου, το βελγικό επιτόκιο ανήλθε σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα, και συγκεκριμένα σε 0,922%. Αρκετές εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών που δημοσιεύονται στον εγχώριο οικονομικό Τύπο κάνουν λόγο για απόλυτη διασύνδεση των ισχυρών πτωτικών τάσεων του πληθωρισμού στην ευρωζώνη με τις ισχυρές καθοδικές τάσεις σε πρωτοφανώς χαμηλά επίπεδα των επιτοκίων δημόσιου δανεισμού.

10. Αξιολόγηση βελγικού σχεδίου προϋπολογισμού από την Ευρ. Επιτροπή

Ο βελγικός οικονομικός Τύπος αναφέρθηκε αρκετά εκτεταμένα στο τέλος Νοεμβρίου στην γνωμοδότηση της Ευρ. Επιτροπής περί του σχεδίου του βελγικού προϋπολογισμού του 2015 –όπως και περί των προϋπολογισμών των υπολοίπων κρατών της ευρωζώνης- που δημοσιοποιήθηκε στις 28 Νοεμβρίου. Η Ευρ. Επιτροπή, αν και δεν προέβαλε ριζικές ενστάσεις στον βελγικό προϋπολογισμό, εξέφρασε ωστόσο την εκτίμηση ότι το Βέλγιο, μαζί με άλλα 6 κράτη, παρουσιάζει έναν αυξημένο κίνδυνο δημοσιονομικής ασυμβατότητας με τα προβλεπόμενα στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η Επιτροπή πρόκειται τον προσεχή Μάρτιο να επανεξετάσει τον προϋπολογισμό του Βελγίου, μαζί με εκείνους των Γαλλίας και Ιταλίας, με κίνδυνο ενδεχόμενης επιβολής κυρώσεων όπως υπογραμμίζει ο οικονομικός Τύπος.

Η γνωμοδότηση της Ευρ. Επιτροπής οφείλεται σε δύο παράγοντες: πρώτον, στην αρνητική –πέραν των αρχικών εκτιμήσεων- εξέλιξη του ήδη υψηλότετου βελγικού δημοσίου χρέους κατά τα προσεχή έτη, και δεύτερον, στην χειρότερη της αναμενόμενης δημοσιονομική ανισορροπία (έλλειμμα) τόσο το 2014 (όπου το έλλειμμα θα πλησιάσει το κατώφλι του 3%), όσο και κατά την προσεχή διετία. Η Ευρ. Επιτροπή εμφανίζεται εξάλλου περισσότερο απαισιόδοξη από ότι η βελγική κυβέρνηση όσον αφορά την εξέλιξη των ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης και πληθωρισμού, του ρυθμού μείωσης του διαρθρωτικού ελλείμματος, καθώς και την αποτελεσματικότητα διαφόρων δημοσιονομικών μέτρων που προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση Michel, ενώ εμφανίζεται ιδιαίτερα απαιτητική όσον αφορά την ικανοποίηση παλαιότερων αιτημάτων της προς το Βέλγιο για ολοκληρωμένη φορολογική μεταρρύθμιση και ουσιαστική αναθεώρηση του συστήματος αναπροσαρμογής των μισθών.

Σημειώνουμε πάντως ότι η Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου (BNB), στις 28 Νοεμβρίου αναθεώρησε ελαφρώς προς τα άνω τον ρυθμό ανάπτυξης της βελγικής οικονομίας κατά το τρίτο τρίμηνο 2014, σε 0,3% έναντι

του δεύτερου τριμήνου 2014 (αντί ρυθμού 0,2% που είχε προηγουμένως εκτιμηθεί⁷). Επίσης, ο ρυθμός ανάπτυξης της βελγικής οικονομίας το τρίτο τρίμηνο 2014 αναθεωρήθηκε σε 0,9% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου 2013 (έναντι 0,8% που εκτιμάτο προηγουμένως). Ο ρυθμός μεγέθυνσης του κλάδου της βιομηχανίας ανήλθε σε 0,8% έναντι του δεύτερου τριμήνου, ενώ οι αντίστοιχοι ρυθμοί μεγέθυνσης στους κλάδους κατασκευών και υπηρεσιών ανήλθαν σε 0,2%, και η αύξηση στις βελγικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών έφθασε το 0,8%.

Σημειωτέον ότι το Βέλγιο βρίσκεται σε διαδικασία κοινοβουλευτικών συζητήσεων επί του σχεδίου προϋπολογισμού του 2015, εν μέσω σοβαρών διαφωνιών μεταξύ κυβερνητικού συνασπισμού και κομμάτων της αντιπολίτευσης ως προς την δικαιοσύνη και την βιωσιμότητα αρκετών από τα προτεινόμενα από την κυβέρνηση δημοσιονομικά μέτρα, όπως η αναβολή της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής μισθών, οι φορολογικές εκπτώσεις προς τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους και η επιβολή πρόσθετης εισφοράς του τραπεζικού τομέα⁸. Σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, σοβαρές παρατηρήσεις και επισημάνσεις έχει επίσης εκφράσει επί του σχεδίου του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού και το βελγικό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Παρεμπιπτόντως σημειώνουμε ότι σύμφωνα με στοιχεία του ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας, ο δείκτης τιμών καταναλωτή στο Βέλγιο ανήλθε το Νοέμβριο σε -0,11%, έναντι +0,09% τον Οκτώβριο και -0,12% τον Σεπτέμβριο τρέχοντος έτους⁹. Ο αρνητικός αυτός ρυθμός πληθωρισμού το Νοέμβριο οφείλεται κυρίως, σύμφωνα με το Υπουργείο, στην καθοδική τάση των τιμών κυρίως των ενεργειακών προϊόντων και δευτερευόντως των προϊόντων διατροφής. Το ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας

⁷ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 8 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 72.

⁸ Βλ. και σχετικές αναφορές μας σε άρθρο 10 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 70.

⁹ Σημειωτέον ότι τον Σεπτέμβριο 2014 ο δείκτης πέρασε για πρώτη φορά σε αρνητικά επίπεδα, έπειτα από το Νοέμβριο του 2009.

διευκρίνισε ωστόσο ότι δεν υπάρχει – τουλάχιστον προς το παρόν – λόγος ανησυχίας για αποπληθωριστικές πιέσεις στην βελγική οικονομία.

Επίσης παρεμπιπτόντως σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με δημοσιεύματα του βελγικού οικονομικού Τύπου της 26^{ης} Νοεμβρίου, η μικτή ομάδα εργασίας Ευρ. Επιτροπής και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) προς επεξεργασία και επιλογή των επενδυτικών σχεδίων σε κράτη μέλη που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από το μεγαλεπήβολο επενδυτικό πρόγραμμα της νέας Ευρ. Επιτροπής υπό τον Jean-Claude Juncker¹⁰, στην τελική της έκθεση συγκράτησε δύο υποβληθέντα από το Βέλγιο επενδυτικά σχέδια ως υποδειγματικά. Κατά τον Τύπο, πρόκειται αφ' ενός για σχέδιο κατασκευής και εκμετάλλευσης χώρων στάθμευσης στις Βρυξέλλες δια συμπράξεων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, και αφ' ετέρου για σχέδιο ανακαινίσεων κατοικιών κοινωνικής στέγασης στην περιφέρεια της Βαλλονίας με στόχο την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης. Ο οικονομικός Τύπος ανέφερε ότι δεν συγκρατήθηκαν – τουλάχιστον σε αυτό το στάδιο – επενδυτικά σχέδια που να έχουν υποβληθεί από την περιφέρεια της Φλάνδρας ως υποδειγματικά, ενώ επισήμανε ότι το συνολικό ύψος των προϋπολογισμών των υποβληθέντων από το Βέλγιο επενδυτικών σχεδίων ανήλθε τελικά σε πλησίον των 60 δις. €, εκ των οποίων κονδύλια περίπου 30 δις. € αφορούν φλαμανδικά επενδυτικά σχέδια, 12 δις. € βαλλονικά επενδυτικά σχέδια και 7 δις. € επενδυτικά σχέδια που υπέβαλε η περιφέρεια των Βρυξελλών (τα δε υπόλοιπα αφορούν ομοσπονδιακά επενδυτικά σχέδια).

¹⁰ Βλ. σχετικές αναφορές μας σε άρθρο 5 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 74.

ΠΗΓΕΣ:

1. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
2. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, World Bank Group / Pricewaterhouse Coopers, "Paying Taxes 2015"
3. ONEM (Εθνικό Γραφείο Απασχόλησης - Office National de l'Emploi), δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
4. Κεντρική Τράπεζα Βελγίου (BNB), Communiqués de Presse "Enquête auprès des consommateurs de novembre 2014", 20-11-2014, "Enquête mensuelle de conjoncture auprès des entreprises-novembre 2014", 24-11-2014, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
5. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, Oxford Economics
6. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, Χρηματιστήριο Βρυξελλών
7. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
8. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, OECD Social Expenditure Database (SOEX)
9. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
10. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, SPF Economie (ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας)